

Päiväys
12.4.2024

Diaarinumero
1347/03.04.04.04.19/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

12.4.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **19.4.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 12.4.2024 nro 439/2024, valitus ympäristölupa-asiassa. Asia koskee Heinälammirinteen jätekeskuksen ympäristöluvan tarkistamista jätteenkäsittelyn parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmien johdosta, Kuopio.

Luvan hakija

Jätekukko Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **12.4.2024 – 20.5.2024** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **20.5.2024**.

12.04.2024

Dnro 1347/03.04.04.04.19/2022

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja ja luvan hakija

Jätekuukko Oy

Päätös, josta valitetaan

Itä-Suomen aluehallintovirasto 10.10.2022 nro 59/2022

Aluehallintovirasto on tarkistanut Heinälamminrinteen jätekeskuksen ympäristöluvan jätteenkäsittelyn parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmien johdosta. Ympäristöluvan lupamääräykset 24–28, 34, 39, 40 ja 59 on muutettu. Ympäristölupaan on lisätty uudet lupamääräykset 34a, 37a, 52a–52d ja 60. Ympäristöluvan lupamääräyksen 52 kahdeksannen kappaleen toinen virke on poistettu. Muilta osin ympäristöluvan lupamääräykset on jätetty voimaan. Lupamääräykset 34 ja 39 kuuluvat seuraavasti:

Päästöt ilmaan

34. Vaarattomien jätteiden ja vaarallisten jätteiden varastojen ja käsittelylaitteiden on oltava rakenteeltaan ja toiminnaltaan sellaisia, että jätteiden pölyäminen estetään tehokkaasti. Runsaasti pölyä muodostavat käsittelylaitteet on koteloitava ja varustettava pölynpoistojärjestelmin. Jätteiden pölyäminen on estettävä tarvittaessa kastelemalla. Runsaasti pölyävien jätteiden varastointi ja käsittely on tehtävä hallissa.

Vaarallisten jätteiden ja veteen helposti liukenevia haitallisia aineita sisältävien pilaantuneiden maiden pölyäminen on estettävä peittämällä tai varastoimalla jätteet suljetuissa rakenteissa tai katetuissa tiloissa.

Murskauslaitos

39. Kierrätyspolttoaineen valmistus (murskaus, seulonta ja lajittelu) on tehtävä ensisijaisesti kiinteällä murskauslaitteistolla, jonka on oltava koteloitu ja varustettu pölynpoisto- ja kastelujärjestelmällä.

Päätöksen perusteluja

Muutettujen ja uusien lupamääräysten yleiset perustelut

Laitoksen voimassa oleva lupa on saatettu ajan tasalle jätteenkäsittelyn parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmien ja lainsäädännön muutosten osalta. Tarkistaminen kattaa kaikki ympäristöluvan lupamääräykset suhteessa ympäristöluvan mukaiseen toimintaan. Ympäristölupaan on sisällytetty ajantasaisuuden edellyttämät uudet määräykset ja olemassa olevien määräysten muutokset. Lisäksi lupaa on tarkennettu murskauslaitoksen rakenteellisen kotelointivaatimuksen osalta ja vakuuden määrä on tarkistettu.

Päästöt ilmaan

Lupamääräys 34 koskee yleisesti pölyn hajapäästöjen hallintaa, pölyämistä aiheuttavia käsittelymenetelmiä ja pölyvien jätteiden käsittelyä laitoksella. Aiempaa yksilöidymmät vaatimukset pölyämisen estämisestä perustuvat jätteenkäsittelyn parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmään BAT 14d.

Murskauslaitos

Lupamääräykseen 39 sisältyviä murskauslaitoksen rakenteellisia vaatimuksia on muutettu ja tarkennettu hakijan esityksen perusteella. Muutetut vaatimukset laitteiden koteloinnista sekä pölynpoisto- ja kastelujärjestelmästä koskevat aiempaa yksiselitteisemmin kiinteää murskauslaitteistoa. Samassa yhteydessä määräykseen on sisällytetty vaatimus käyttää ensisijaisesti tätä laitteistoa. Vaatimuksen lähtökohtana ovat lupamääräyksessä jo aiemmin edellytetyt parasta käyttökelpoista tekniikkaa edustavat pölyämisen tekniset rajoittamismenetelmät. Kyseiset vaatimukset eivät näin muutettuina koske jätteiden käsittelyä tilapäisesti siirrettävillä murskauslaitteistoilla, joiden osalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan tasoa pölyämisen hallinnassa edustaa muutettu lupamääräys 34.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Jätekuikko Oy on vaatinut, että hallinto-oikeus muuttaa lupamääräyksiä 34 ja 39 murskan koteloinnin osalta siten, että murskauslinjasto voidaan toteuttaa osin koteloituna ja pölyä sidotaan kastelulla, puhdistuksella ja laitteiden kunnossapidolla.

Valittaja on perustellut vaatimuksiaan seuraavasti. Alueella on yksi kiinteä murskain, jolla käsitellään kaupan ja teollisuuden energiajätettä, rakennus- ja purkujätteestä eroteltua energiajätettä sekä jätetuuta.

Pölyämistä estetään osittaisen koteloinnin lisäksi laitteiden kunnossapidolla, alueiden puhdistuksella ja murskattavan jätteen kastelulla.

Kyseessä oleva laitteisto on pääosin sijoitettu kolmelta sivulta suojattuun katokseen. Avoin sivu on prosessin järjestämiseen, turvallisuuteen ja

työskentelyolosuhteisiin myönteisesti vaikuttava tekijä. Käsittelykatoksen seinät estävät hienoaineksen ja pölyn leviämistä ulos katoksesta.

Käsittelylaitteistoon kuuluu katoksen ulkopuolella sijaitseva hidaskäyttöinen esimurskain, jonka kautta prosessia myös syötetään. Esimurskaimelta materiaali ohjautuu kuljetinta pitkin magneettierottimelle, ja edelleen katetun tilan sisäpuolella sijaitsevalle murskaimelle. Murskain on koteloitu hienoaineksen leviämisen estämiseksi. Kotelointi ehkäisee hienoaineksen leviämistä murskaimen ulkopuolelle, aines laskeutuu murskattavan materiaalin joukkoon ja toimitetaan siten materiaalin mukana energiahyötykäyttöön. Esimurskaimeen tai kuljettimen käyttöön ei liity erityisen merkittävää pölyämistä eikä niiden kotelointia katsota tarpeelliseksi.

Käsittelytilassa on myös pölynsidontaa varten kastelujärjestelmä, johon kuuluu useaan pisteeseen sijoitetut sumuttimet. Toimintaan käytettävää aluetta siivotaan käyttötarkkailussa havaitun tarpeen edellyttämällä tavalla. Puhtaanapitoa (roskien ja pinnoille kertyneen hienoaineksen/pölyn poistoa) tehdään pääasiassa harjakoneella. Tarvittaessa tehdään isompi siivous tilaamalla paikalle imuauto, jolla poistetaan myös pinnoille kertynyt pöly.

Varsinaisen murskaimen katsotaan olevan lupamääräyksessä 39 tarkoitettu murskauslaitteisto (tai pölyävä työpiste, kuten ennen luvan muutosta on lupamääräykseen 39 kirjattu), ja pölynhallinnasta ja poistosta huolehditaan toiminnan luonteen ja volyymin edellyttämällä tavalla, niin rakenteellisilla, teknisillä kuin toiminnallisillakin menetelmillä.

Murskauslaitteiston kotelointi kokonaisuudessaan lisää tulipaloriskiä, koska puhtaanapito vaikeutuu, laitevikoja, kuten laakeririkkoja, ei havaita ja koteloinnin sisään voi muodostua räjähdysvaarallinen tila. Alkavien syttymien havainnointi vaikeutuu, siksi vastaavien muiden murskauslinjastojen pölyntorjunta on toteutettu muutoin kuin koteloimalla.

Kokonaisuutena tarkastellen toiminnon katsotaan nykyisellään olevan lupamääräyksen 39 sekä siihen sisältyvän ensisijaisuusperiaatteen mukaisesti järjestetty, ja pölyäminen on estetty tehokkaasti, kuten lupamääräys 34 edellyttää.

BAT 25 kohdan mukaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa on murskauksen pölyämisen estämiseksi tai vähentämiseksi lisäksi kostutus, kunnossapito, jätteen käsittelyalueiden puhdistus sekä vuotojen tunnistus- ja korjausohjelma. BAT:n mukaan pölyämistä voidaan estää muullakin tavoin kuin koteloimalla.

Ympäristöministeriön ohjeessa jätteenkäsittelyn (WT) parhaita käyttökelpoisia tekniikoita koskevien päätelmien (BAT) soveltamiseen 5.11.2018 sivulla 41 kohdassa 4.3 kappaleessa 6 on todettu, että suljettujen laitteiden tai rakennusten käyttöä voivat rajoittaa jätteen määrä sekä turvallisuusnäkökohdat eli räjähdysriski sekä riski hapen loppumisesta.

Käsittelytilassa tai -laitteistossa ei ole sellaisia järjestelmiä, joihin liittyisi poistoilman tai ilmapäästöjen kanavoimista. Toiminnosta ei siten synny

lupamääräyksessä 52c ja BAT-päätelmissä tarkoitettuja kanavoituja ilmapäästöjä, joita koskien on määrätty pöly- ja TVOC-pitoisuuksien tarkkailusta ja raja-arvoista. BAT-päätelmien määritelmien mukaisesti kanavoidut päästöt ilmaan ovat putken, kanavan tai piipun kautta ulkoilmaan johdettavia päästöjä, eikä prosessissa ole sellaisia. Määritelmään ei vaikuta se, onko käsittelylaitteisto asennettu kiinteäksi vai siirrettäväksi tai koteloitu tai muu vastaava. Muut kuin kanavoidut päästöt ovat hajapäästöjä (tai karkauspäästöjä, jotka ovat hajapäästöjä, tai karkauspäästöjä, jotka ovat hajapäästöjä pistekuormituslähteistä), joiksi katsotaan lukeutuvan käsittelytoimintoon liittyvät pöly- tai hienoainespäästöt ja joiden muodostumista ja leviämistä ehkäistään ja estetään, ja pölyä poistetaan edellä kuvatuin menetelmin.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Kuopion kaupungissa.

Itä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja kalatalousviranomaiselle (Järvi-Suomen kalatalouspalvelut), Kuopion kaupungille, Kuopion kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille sekä Kuopion Vesi Oy:lle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on ilmoittanut, että se ei lausu valituksesta.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antanut valituksesta vastineen, jossa on todettu seuraavaa:

Valituksen kohteena oleva ympäristölupa on käyty läpi Heinälamminrinteen jätekeskuksen määräaikaistarkastuksella 25.10.2022. Vastineessa esitetty perustuu pääosin määräaikaistarkastuksen johtopäätöksiin.

Lupamääräys 34 on yleismääräys, joka koskee kaikkea varastointia ja käsittelyä. Määräyksen sanamuodot ovat tulkinnanvaraisia. Käytännössä tulkinnan tekee valvontaviranomainen. Heinälamminrinteen jätekeskukseen tehtyjen tarkastusten perusteella merkittävää pölyhaittaa toiminnasta ei ole aiheutunut, joten jo nyky menetelmillä toiminnan pölyhaitat on saatu pidettyä kurissa. Lupamääräyksen 34 muuttamiseen ei ole tarvetta, vaan valvontaviranomainen tulkitsee lupamääräystä kulloisenkin tilanteen mukaisesti.

Lupamääräys 39 on yksilöity kohdistuen kierrätyspolttoaineen valmistuslaitteistoon. Määräyksen mukaan laitteiston on oltava ensisijaisesti kiinteä murskauslaitteisto, jonka on oltava koteloitu ja varustettu pölynpoisto- ja kastelujärjestelmällä. Tulkinnanvaraiseksi määräyksen tekee termi

ensisijaisesti, joka antaa mahdollisuuden myös toissijaisten menetelmien hyväksymiseen. Käytännön kannalta hankalaksi määräyksen tekee vaatimus laitteiston koteloinnista, joka nykyisellä sanamuodolla on tulkittava niin, että koko laitteisto eli murskaimet ja kuljettimet on oltava kokonaisuudessaan koteloituja ja koko laitteisto on oltava varustettuna pölynpoisto- ja kastelujärjestelmällä. Käytännössä yhtä aikaa ei kuitenkaan voida toteuttaa sekä järjestelmän kotelointia että kastelua, vaan kyseessä ovat vaihtoehtoiset järjestelmät.

Jätekuukko Oy on valituksessaan kuvannut, millainen murskauslaitteisto jätekeskuksella nykyisin on. ELY-keskus on määräaikaistarkastuksen jälkeen päättänyt määräyksen sanaan ensisijaisesti nojautuen johtopäätökseen, että nykyinen murskauslinja täyttää riittävästi sekä lupamääräyksen 34 että lupamääräyksen 39 vaatimukset. Valvonnassa ei ole tullut esille tilannetta, että laitoksen pölypäästöt olisivat aiheuttaneet haittaa tai vaaraa ympäristölle.

Valvonnan kannalta olisi tarkoituksenmukaisempaa, jos lupamääräys 39 muutettaisiin esimerkiksi seuraavaan muotoon: Kierrätyspolttoaineen valmistus (murskaus, seulonta ja lajittelu) on tehtävä ensisijaisesti kiinteällä käsittelykatokseen sijoitetulla murskauslaitteistolla, jonka varsinainen murskainyksikkö on oltava koteloitu ja muulta osin laitteisto on oltava varustettu pölynpoisto- tai kastelujärjestelmällä.

Kuopion kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiset ovat antaneet valituksesta yhteisen vastineen, jossa on todettu seuraavaa:

Nykyisen murskauslinjaston rakenteet ja ratkaisut ovat riittävät tehokkaan pölyntorjunnan kannalta. Tätä tukee pitkäaikainen kokemus laitoksen valvonnasta. Jätekeskuksella ei ole todettu haitallista pölyämistä, mikä olisi johtunut kyseisestä murskauslinjastosta tai muista jätteenkäsittelyprosesseista. Teknisten ratkaisujen voidaan tältä osin katsoa myös täyttävän jätteenkäsittelyn BAT-päätelmien vaatimukset. Lisäksi on huomattava, että lupamääräyksessä 39 on todettu, että kierrätyspolttoaineen valmistus on ensisijaisesti tehtävä kiinteällä ja koteloidulla murskauslaitteistolla. Lupamääräys ei nykyisessä muodossakaan edellytä ehdottomasti, että murskauslaitteisto tulisi olla kokonaan koteloitu.

On myös huomattava, että lupamääräyksessä on todettu, että koteloitu laitteisto pitäisi varustaa pölynpoisto- ja kastelujärjestelmällä. Käytännössä murskauslaitoksilla koteloitu pölynpoistojärjestelmä ja kastelujärjestelmä ovat yleensä vaihtoehtoisia ratkaisuja, eikä niin, että ne molemmat tulee olla käytössä. Kierrätyspolttoaineen valmistuksessa käytettävän murskauslinjan kotelointi kokonaan ei mitä todennäköisemmin olennaisesti vähentäisi laitoksen pölypäästöjä ympäristöön, eikä täten vaikuttaisi havaittavasti myöskään ympäristön ilmanlaatuun.

Lupamääräys 34 nykyisessä muodossa on varsin väljä ja antaa tulkinnanvaraa sille, milloin käsiteltävä jäte ja käsittelylaitteisto ovat sellaisia, että ne on ehdottomasti koteloitava ja varustettava pölynpoistojärjestelmällä. Tästä

lähtökohdasta ei ole tarvetta muuttaa lupamääräyksen sisältöä, vaan sen tulkinta voi olla tapauskohtaista.

██████████ on antanut valituksesta vastineen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Vastineen antaja harjoittaa tilallaan perinteistä maanviljelyä ja maatilamatkailutoimintaa. Kaatopaikkatoiminnasta aiheutuneet pöly-, melu- ja hajuhaitat ovat vaikuttaneet haitallisesti kantatilan toimintaan sekä asumiseen ja viihtyvyyteen. Jätekuukko Oy:n alueellaan harjoittamaa toimintaa on valvottava olemassa olevan lainsäädännön puitteissa siten, että toiminnasta aiheutuvat haitat ovat mahdollisimman vähäiset. On tärkeää, että jätteen murskaustoiminnassa käytettävät laitteet ovat rakenteeltaan ja toiminnaltaan sellaisia, että esimerkiksi tuulen vaikutuksesta pölyn ja mahdollisen melun vaikutukset läheiseen ympäristöön ovat mahdollisimman vähäiset. Valituksenalainen päätös on pysyttävä voimassa sisältäen ne rakenteelliset ratkaisut, jotka osaltaan vähentävät ympäristöhaittoja muun muassa välittömässä läheisyydessä ja rajanaapurina sijaitsevalle vastineen antajan kantatilalle.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on ilmoittanut, että se ei anna vastinetta asiassa.

Kuopion Vesi Oy on ilmoittanut, että sillä ei ole lausuttavaa valituksesta.

Jätekuukko Oy:lle on varattu mahdollisuus vastaselityksen antamiseen. Vastaselitystä ei ole annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettuja oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin 1) ja 6) kohtien mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista ja muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen

ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa.

Ympäristönsuojelulain 53 §:n 4), 9), 10) ja 12) kohtien mukaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan sisältöä arvioitaessa on otettava huomioon päästöjen laatu, määrä ja vaikutus, vaikutukset ympäristöön, teollisessa mittakaavassa käytössä olevat tuotantomenetelmät ja menetelmät päästöjen hallitsemiseksi sekä Euroopan komission ja kansainvälisten toimielinten julkaisemat tiedot parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta.

Ympäristönsuojelulain 75 §:n 1 momentin mukaan direktiivilaitoksen päästöraja-arvojen, tarkkailun ja muiden lupamääräysten on parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksen toteuttamiseksi perustuttava päätelmiin. Päästöille on ympäristöluvassa määrättävä päästöraja-arvot siten, että päätelmien päästötasoja ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan, jos päätelmissä ei ole ilmoitettu päästötasoja, luvassa on annettava tarpeelliset määräykset päätelmissä kuvattua parasta käyttökelpoista tekniikkaa vastaavan ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi. Jos päätelmissä ei ole kuvattu laitoksella käytettävää tekniikkaa, parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointiin sovelletaan päästöraja-arvoja määrättäessä 53 §:ssä säädettyjä arviointiperusteita.

Ympäristönsuojelulain 80 §:n 1 momentin mukaan, kun komissio on julkaissut päätöksen direktiivilaitoksen pääasiallista toimintaa koskevista päätelmistä, laitoksen ympäristö lupa on tarkistettava, jos se ei vastaa voimassa olevia päätelmiä ja tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä taikka jos luvassa on määräys 78 §:n mukaisista lievennistä päästöraja-arvoista. Tarkistamisessa on otettava huomioon kaikki uudet ja ajan tasalle saatetut päätelmät, joita sovelletaan laitokseen ja jotka komissio on hyväksynyt sen jälkeen, kun lupa myönnettiin tai sitä viimeksi tarkistettiin tai sen tarkistamisen tarve arvioitiin.

Ympäristönsuojelulain 81 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomainen tarkistaa toiminnanharjoittajan hakemuksesta luvan 80 §:n 1 momentissa säädettyjen perusteiden mukaisesti ja määrää tarvittaessa 78 §:n mukaisten lievenpien päästöraja-arvojen noudattamisesta.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n 1 momentin mukaan hakemuksessa direktiivilaitoksen luvan tarkistamiseksi uusien päätelmien vuoksi on oltava tarpeelliset tiedot luvan ajantasaisuuden selvittämiseksi ympäristönsuojelulain 80 §:n 1 momentin perusteiden mukaisesti. Hakemuksessa on tätä varten selvitettävä: 1) mitkä ovat laitoksen pääasiallista toimintaa koskevat päätelmät; 2) mitkä muut kuin pääasiallisen toiminnan päätelmät koskevat toimintaa; 3) miten ympäristö lupa vastaa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen päätelmien uusia vaatimuksia.

Saman pykälän 4 momentin mukaan hakemuksessa on oltava tarvittaessa tiedot ympäristönsuojelulain 75 §:n 2 ja 3 momentin mukaisen arvioinnin tekemiseksi.

Saman pykälän 5 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä tarvittavat päästötarkkailun tulokset ja muut tiedot, joiden nojalla toimintaa on mahdollista verrata päätelmissä kuvattuun parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan ja siihen liittyviin päästötasoihin. Hakemukseen on liitettävä tarvittaessa myös selvitys siitä, mitä tekniikoita hakija ottaa käyttöönsä tai millä muilla keinoilla hakija varmistaa, että toiminta vastaa päätelmiä ja lainsäädäntöä. Lisäksi hakijan on selvitettävä, vaikuttaako muutos olemassa olevaan toimintaan ja arvioitava tällaisen muutoksen vaikutuksia ympäristöön. Toiminnan muutoksista on esitettävä riittävä selvitys noudattaen, mitä 3–7 §:ssä säädetään lupahakemuksen sisällöstä.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnissa käytettävät päätelmät

Euroopan komissio on 17.8.2018 julkaissut täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2018/1147 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisten parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevien päätelmien vahvistamisesta jätteenkäsittelyä varten.

Täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjen BAT-päätelmissä sovellettavien määritelmien mukaan kanavoituja päästöjä ovat kaikenlaisten kanavien, putkistojen tai piippujen kautta ympäristöön pääsevät epäpuhtauspäästöt. Hajapäästöjä ovat muut kuin kanavoidut päästöt (esimerkiksi pölypäästöt, orgaanisten yhdisteiden päästöt tai hajupäästöt), jotka voivat johtua hajakuormituslähteistä (esimerkiksi säiliöt) tai pistelähteistä (esimerkiksi putkien laipat).

Päätelmän BAT 14 mukaan ilmaan pääsevien hajapäästöjen, erityisesti pölypäästöjen, orgaanisten yhdisteiden päästöjen ja hajupäästöjen, ehkäisemiseksi tai, jos se ei ole mahdollista, vähentämiseksi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on soveltaa jäljempänä mainittujen menetelmien asianmukaista yhdistelmää. BAT 14d on erityisen merkityksellinen sen mukaan, millaisen ilmaan pääsevien hajapäästöjen riskin jäte aiheuttaa.

Menetelmiä ovat seuraavat:

- a) Mahdollisten hajapäästölähteiden määrän rajoittaminen
- b) Erittäin tiiviiden laitteiden valinta ja käyttö
- c) Korroosion ehkäiseminen
- d) Hajapäästöjen leviämisen estäminen, kerääminen ja käsittely
- e) Kostutus
- f) Kunnossapito
- g) Jätteen käsittely- ja varastointialueiden puhdistus
- h) Vuotojen tunnistus- ja korjausohjelma (LDAR).

Päätelmän BAT 14d mukaisia menetelmiä ovat muun muassa seuraavat:

- hajapäästöjä mahdollisesti aiheuttavan jätteen ja materiaalin varastointi ja käsittely suljetuissa rakennuksissa ja/tai suljetuilla laitteilla (esimerkiksi kuljetushihnat)
- asianmukaisen paineen ylläpito suljetuissa laitteissa tai rakennuksissa
- päästöjen kerääminen ja ohjaaminen asianmukaiseen puhdistusjärjestelmään päästölähteiden lähellä olevien ilmanpoistojärjestelmien ja/tai imujärjestelmien avulla.

Turvallisuuskohdat, kuten räjähdysriski tai riski hapen loppumisesta, saattavat rajoittaa suljettujen laitteiden tai rakennusten käyttöä. Myös jätteen määrä saattaa rajoittaa suljettujen laitteiden tai rakennusten käyttöä.

Päätelmän BAT 25 mukaan pölyn, hiukkasiin kiinnittyneiden metallien, PCDD/F:n ja dioksiinien kaltaisten PCB-yhdisteiden ilmaan vapautuvien päästöjen vähentämiseksi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on soveltaa BAT 14d -tekniikkaa ja käyttää yhtä tai useampaa taulukossa esitettyä menetelmää (sykloni, kuitusuodatin, märkäpesu ja veden ruiskutus leikkuriin).

Asiassa saatu selvitys

Heinälamminrinteen jätekeskus sijaitsee Kuopion kaupungin omistamalla noin 139 hehtaarin suuruisella kiinteistöllä Kukkola 297-411-34-3. Jätekeskuksen alueella sijaitsevat vastaanottoalue, tavanomaisen jätteen loppusijoitusalue, murskauslaitos, vaarallisten jätteiden vastaanottorakennus, biokaasulaitos sekä käsittely- ja varastoalueita. Lisäksi alueella sijaitsevat biokaasupumppaamo, kaasun aktiivihilipuhdistamo ja suotovesien tasausallas. Lähimmät asutukset sijaitsevat noin kilometrin etäisyydellä jätekeskuksen luoteis-, lounais- ja eteläpuolella. Jätekeskuksen toiminnalla on lainvoimainen Itä-Suomen aluehallintoviraston 16.10.2015 myöntämä ympäristölupa nro 68/2015/1.

Pohjois-Savon ELY-keskus on 17.5.2019 päätöksellään dnro POSELY/2294/2015 määrännyt Jätekkuko Oy:n toimittamaan Kuopion jätekeskuksen luvan tarkistamista koskevan hakemuksen Itä-Suomen aluehallintovirastolle viimeistään 31.12.2020. Jätekkuko Oy on 23.12.2020 vireille tullessa hakemuksella hakenut ympäristöluvan tarkistamista jätteenkäsittelyn parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmien johdosta ja lisäksi hakenut lupaa jätekeskuksen toiminnan olennaiseen muuttamiseen. Aluehallintovirasto on 27.1.2021 ja 17.11.2021 erottanut toiminnan olennaista muuttamista koskevat asiat käsiteltäviksi erillisinä hakemuksina (dnro ISAVI/9854/2020 ja dnro ISAVI/9919/2020).

Jätekeskuksessa käsitellään jätteitä muun muassa murskaamalla. Kiinteä murskauslinjasto on sijoitettu katettuun, kolmelta sivulta suojattuun katokseen. Murskauslinjastoon kuuluu katoksen ulkopuolella sijaitseva hidaskäyttöinen esimurskain, jonka kautta prosessia syötetään. Esimurskaimelta materiaali ohjautuu kuljetinta pitkin magneettierottimelle metallien poistoon ja edelleen katetun tilan sisäpuolella sijaitsevalle jälkimurskaimelle. Jälkimurskaimelta

materiaali ohjautuu kuljetinta pitkin magneettierottimelle metallien poistoon ja edelleen kuljetinta pitkin välivarastoon. Esimurskainta tai kuljettimia ei ole koteloitu. Jälkimurskain on koteloitu hienoaineksen leviämisen estämiseksi. Kiinteän murskauslinjaston lisäksi laitoksella käytetään siirrettäviä murskauslaitteistoja esimerkiksi betonin ja asfaltin murskaukseen.

Voimassa olevan ympäristöluvan nro 68/2015/1 lupamääräyksen 38 mukaan murskauslaitoksessa saa käsitellä vuodessa enintään 170 000 tonnia kotitalouksista ja yrityksistä peräisin olevia esilajiteltuja REF I–REF III -polttoaineiden valmistukseen soveltuvia jätteitä. Niitä ovat rakennusjäte, teollisuusjäte, uusiokäyttöön kelpaamaton kyllästetty puu sekä yhdyskuntajäte, josta on syntypaikalla lajiteltu keräyspaperi, metalli, lasi, biojäte, keräyskartonki ja pahvi. Lisäksi laitoksessa voidaan murskata puhdasta puuperäistä materiaalia yhteensä noin 25 000 tonnia vuodessa sekä puunkuorijätettä. Lupamääräystä 38 ei ole valituksenalaisella päätöksellä muutettu.

Hakemuksen mukaan murskauslinjastoihin ei sisälly ilmapäästöjen (kuten pölyn) keräilyä tai johtamista kanavoituna ilmaan. Pölypäästöjä syntyy kuitenkin murskauksen yhteydessä ja johtuu ilmaan käsitellyn jätteen mukana. Pölyn hajapäästöjä aiheutuu esimurskaimelta ja kuljettimilta ja pölyn karkauspäästöjä jälkimurskaimelta ja prosessin loppupäästä kevyen jakeen pudotuksesta.

Hakemukseen on liitetty selvitys parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta. Sen mukaan voimassa oleva ympäristölupa vastaa pääosin jätteenkäsittelyn parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmien vaatimuksia. Hakemuksessa on todettu ilmaan pääsevien hajapäästöjen ehkäisemistä koskevan BAT 14 soveltamisen osalta muun ohella seuraavaa. Jätteen murskauksesta aiheutuvaa pölyämistä estetään tarvittaessa murskattavien jätteiden kastelulla. Pölyhaittoja vähennetään puhtaanapidolla ja kastelulla erittäin kuivalla säällä. Käsitelykatos sekä jätekeskuksen ympärillä oleva suojametsävyöhyke estävät myös pölyn leviämistä. Hakemuksen mukaan laitoksella käytetyt murskaus- ja seulontalaitteistot eivät täytä BAT-päätelmissä esitettyä kanavoidun päästölähteen määritelmää.

Hakemusasiakirjoihin liitetyn 4.4.2022 päivätyn neuvottelumuistion mukaan Jätekuukko Oy on tarkentanut murskauslaitteistojen käyttöä laitoksella muun ohella seuraavasti. Laitoksella on yksi kiinteä murskauslinjasto, jonka omistaa Revisol Oy. Siinä murskataan yritysten energijätteitä, esimerkiksi likaista muovia, rakennusjätteistä lajiteltua energiajätettä ja puuta. Jätekuukko Oy toimittaa tähän prosessiin muun muassa puujätettä, risuja ja kantoja. Jätekuukko Oy on myynyt liiketoiminnan Encore aluepalveluille, jonka alihankkijana on Revisol Oy. Muistion mukaan ELY-keskus on tulkinnut, että Jätekuukko Oy on myös näiltä osin ympäristöluvan haltija ja vastaa kaikista toiminnoista. Sekajätteen mahdollisen murskauksen osalta nykyisellä linjastolla on epäselvää, soveltuuko linjasto tähän vai tarvitseeko se jotain muuta käsittelytekniikkaa.

Jätekuukko Oy on pyytänyt jätteen murskaukseen liittyvien pölynpoistoa koskevien vaatimusten lieventämistä muuttamalla lupamääräyksen 39 murskauslaitteistojen, kuljettimien ja muiden pölyävien työpisteiden koteloitivaatimusta. Hakemuksessa ehdotetun mukaisesti koteloitinta olisi tehtävä tarvittaessa. Jätekuukko Oy:n esitys lupamääräykseksi 39 on ollut seuraava: Pölyämisen estämiseksi murskauslaitteistot, kuljettimet ja muut pölyävät työpisteet on koteloitava tarvittaessa ja varustettava kastelu- ja pölynpoistojärjestelmin.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluiden mukaan päätöksellä on ratkaistu parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmien toimeenpanoon liittyvä ympäristönsuojelulain 80 §:n mukainen ympäristöluvan tarkistamisasia, jonka tarkoituksena on saattaa ympäristölupa vastaamaan toimintaan sovellettavia parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmiä, ympäristönsuojelulakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Päätöksen perusteluissa on todettu, että alkuperäiseen hakemukseen sisältyvä murskauslaitosta koskevan lupamääräyksen koteloitivaatimuksen muuttamista koskeva pyyntö on liittynyt välittömästi ympäristöluvan nro 68/2015/1 mukaisen toiminnan kanavoituun päästöön ilmaan ja sille parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmien johdosta asetettaviin vaatimuksiin, ja että kyseinen pyyntö on tutkittu samassa yhteydessä.

Oikeudellinen arviointi

Jätekeskuksen lainvoimaisen ympäristöluvan nro 68/2015/1 lupamääräyksessä 34 on määrätty, että pölyävät jätteet on varastoitava peitettynä ja että jätteiden käsittelystä syntyvää pölyä on tarvittaessa ehkäistävä kastelemalla. Lupamääräyksessä 39 on määrätty, että pölyämisen estämiseksi murskauslaitteistot, kuljettimet ja muut pölyävät työpisteet on koteloitava ja varustettava kastelu- ja pölynpoistojärjestelmin.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 34 on muun ohella määrätty, että vaarattomien jätteiden ja vaarallisten jätteiden varastojen ja käsittelylaitteiden on oltava rakenteeltaan ja toiminnaltaan sellaisia, että jätteiden pölyäminen estetään tehokkaasti. Lisäksi lupamääräyksessä on vaadittu, että runsaasti pölyä muodostavat käsittelylaitteet on koteloitava ja varustettava pölynpoistojärjestelmin, jätteiden pölyäminen on estettävä tarvittaessa kastelemalla ja että runsaasti pölyävien jätteiden varastointi ja käsittely on tehtävä hallissa.

Päätöksen perustelujen mukaan lupamääräys 34 koskee yleisesti pölyn hajapäästöjen hallintaa, pölyämistä aiheuttavia käsittelymenetelmiä ja pölyävien jätteiden käsittelyä laitoksella. Aiempaa yksilöidymmät vaatimukset pölyämisen estämisestä perustuvat jätteenkäsittelyn parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmään BAT 14d.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräys 39 edellyttää, että kierrätyspolttoaineen valmistus (murskaus, seulonta ja lajittelu) on tehtävä

ensisijaisesti kiinteällä murskauslaitteistolla, jonka on oltava koteloitu ja varustettu pölynpoisto- ja kastelujärjestelmällä.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 39 perusteluiden mukaan muutetut vaatimukset laitteiden koteloinnista sekä pölynpoisto- ja kastelujärjestelmästä koskevat aiempaa yksiselitteisemmin kiinteää murskauslaitteistoa. Samassa yhteydessä lupamääräykseen 39 on sisällytetty vaatimus käyttää ensisijaisesti tätä laitteistoa. Perusteluiden mukaan vaatimuksen lähtökohtana ovat lupamääräyksessä jo aiemmin edellytetyt parasta käyttökelpoista tekniikkaa edustavat pölyämisen tekniset rajoittamismenetelmät. Perusteluiden mukaan kyseiset vaatimukset eivät näin muutettuina koske jätteiden käsittelyä tilapäisesti siirrettävillä murskauslaitteistoilla, joiden osalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan tasoa pölyämisen hallinnassa edustaa muutettu lupamääräys 34.

Valittaja on valituksessaan vaatinut lupamääräysten 34 ja 39 muuttamista murskan koteloinnin osalta siten, että murskauslinjasto voidaan toteuttaa osin koteloituna ja pölyä sidotaan kastelulla, puhdistuksella ja laitteiden kunnossapidolla. Valittajan mukaan esimurskaimen tai kuljettimen käyttöön ei liity erityisen merkittävää pölyämistä eikä niiden kotelointia katsota tarpeelliseksi.

Hallinto-oikeus toteaa, että lupamääräyksen 39 mukainen kiinteän murskauslaitteiston kotelointivaatimus ja vaatimus sen varustamisesta pölynpoisto- ja kastelujärjestelmällä on vastaava kuin jo aikaisemmassa lupapäätöksessä nro 68/2015/1 on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisesti määrätty. Lupamääräystä ei siltä osin ole muutettu BAT-tarkistamisen johdosta aikaisempaan verrattuna. Aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 39 perusteluiden mukaan lupamääräystä on lievennetty siten, että se koskee vain kiinteää murskauslaitteistoa. Tilapäisesti jätteiden käsittelyssä käytettäviä siirrettäviä murskauslaitteistoja koskee lupamääräys 34.

Hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätöksen lupamääräykset 34 ja 39 perustuvat jätteenkäsittelyn BAT-päätelmiin ja ovat niiden mukaiset, eikä niitä ole valituksessa esitetyt vaatimukset ja niiden tueksi esitetyt perustelut huomioon ottaen syytä muuttaa.

Valittaja on valituskirjelmässään todennut, että kokonaisuutena tarkastellen toiminnon katsotaan nykyisellään olevan lupamääräyksen 39 sekä siihen sisältyvän ensisijaisuusperiaatteen mukaisesti järjestetty, ja pölyäminen on estetty tehokkaasti, kuten lupamääräys 34 edellyttää. Tältä osin hallinto-oikeus toteaa, että se arvioi valituksen johdosta sitä, onko lupamääräyksiä tarpeen muuttaa valituksessa esitetyillä perusteilla. Lupamääräysten noudattamisen valvonnasta vastaavat ensisijaisesti ympäristönsuojelulain mukaiset valvontaviranomaiset.

Valittaja on yksilöinyt valituskirjelmänsä alussa lupamääräysten muutosvaatimusten kohdistuvan lupamääräyksiin 34 ja 39. Vaatimusten

kohdistuminen kyseisiin lupamääräyksiin on toistettu valituskirjelmän lopuksi. Edellä mainituilla perusteilla hallinto-oikeus on katsonut, ettei valitus koske valituskirjelmässä muutoin mainittua lupamääräystä 52c.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Kuopion kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 20.5.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Reko Vuotila ja Tanja Fagerhed, luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Sauli Viitasaari sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Anni Hälikkä. Asian on esitellyt Anni Hälikkä.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Jätekkukko Oy, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa (<i>Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.</i>)
Jäljennös maksutta	Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Kuopion kaupungin terveydensuojeluviranomainen Kuopion kaupunginhallitus Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Kalatalousviranomainen Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Itä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue Kuopion Vesi Oy Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaanista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:	https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/ /